

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor.
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Háborog a föld.

Debreczen, május 20.

(—h) Piros pünkösdi napját elfeketi a gyász. Katasztrófa érte az emberiséget egy világrészen. Ezrei pusztultak el az embereknek egy napon, egy óra alatt. A szerencsétlenség megrendítő, mely az emberiséget megdöbbenetette az egész földön.

Jámbor, öreg földünk türi a terhet a hátán, nem nyeli el a vétkes emberiséget, sőt táplálja, erőt ad az élethez. A természetnek hatalmas kifürkészhetetlen, rejtettek a végzetnek utai. A gyarló emberiség csak akkor száll magába, ha a Mindenség erejét érzi.

Az ember elbizakodott, elvakította a dicsőség és pénzutáni vágy. Avagy nem merészség-e az, egy, hajdan virágzó városokat pusztító tűzhányó hegy lejtőjén újra városokat építeni? Hát nem figyelmeztetett-e már a Vezuv, hogy ember, ne kísérs. És mit tett az ember? Pénzvágtyból daczol az öserővel! Felejt, a pusztulás, a vég mindenperceken érheti. Ugyan megsemmisülhetünk bárhol és bármikor, hiszen halandók vagyunk, de mégis egy veszedelmes ponton egy percig sem

lehetünk biztonságban, mert a megsemmisülésnek az a módja, mi máshol nem ért volna, itt állandóan Dammokles kardja gyanánt függ fejkünk fölött.

Martinique szigetének borzalmas pusztulása felrázott bennünket lethargiánkból, mivel St-Pierre városnak sorsára juthat rövid idő alatt Mexikónak a Pico di Colina tűzhányó mentén elterülő néhány községe. Az emberek tizezeit újból rémes veszély fenyegeti.

Valamint a légkörnek viharai számtalanszor agyonzúzták a hír- és tudományoszomjas, bátor léghajóst, éppen úgy a föld gyomrában levő gőzök és ártalmas gázok kitérésükkel megsemmisíthetnek országokat. E téren a tudomány számítása meddő, a közeli veszélyt megjósolni képtelen. Most, hogy működésbe jöttek a tűzhányók mindenütt, mozogni kezdett a föld gyomra. Ahol azelőtt hegyek voltak, völgyek és mély, áthidalhatlan szakadékok támadtak és ellenkezőleg! A föld belsőjéből halált okozó gáz és mindent pusztító tűz tolt ki.

Messze tőlünk, más világrészen van az enyészetnek e szomorú tanyája, de jelét láthatjuk a föld

háborgásának a Nápoly melletti Vezuvon is már.

E különben csendes tűzhányó most irtózatoss veszélylyel fenyegeti az Apennini félsziget egy kies pontját. Nápoly lakosait hatóságilag figyelmeztették a beállható kitérésre.

Bűnhődik az ember, hogy pénzvágtyból letelepedett a tűzhányók környékén, hogy anyagilag kiaknázza a természet e félelmes tüneményét. Istenkisértést követett el, amiért lakolnia kell.

POLITIKAI HIEK.

Szapáry Gyula gróf lemondása.

Budapest, május 20.

(Saját tudósítónktól.) Ma délelőtt nagy feltűnést keltett politikai körökben egy hír, a mely arról szólott, hogy Szapáry Gyula gróf, a magyar delegáció alelnöke, a hadügyi bizottság elnöke lemondott nemesak elnöki tisztségéről, hanem delegatusi tagságáról is.

A lemondás hihetetlennek tetszett, de a hír annak indokait is tudni vélte. E szerint ugyanis Szapáry Gyula az ellenzéki, illetve különösen a függetlenségi párt egyes tagjainak magatartása miatt mondott volna le, mert állítólag nem tartja megengedhetőnek, hogy az albi-

A „Szabadság” tárczája.

A könnyek.

— Vázlat. —

A sirt beszentelték. A közönség, a mely részint kíváncsiságból, részint részvétből kísérete utolsó útjára a halottat, hazaszéledt. A sirhalmot a sirások a lapáttal levergették, azután hazamentek. Egy öreg anyóka motyogta magában: „Ilyenek a mai asszonyok . . . örökké csak mulatnak örülnek az életnek, aztán itt van ni! . . . Hej az én időmben . . .! — S aztán vége lett. A könny felszáradt, a sirás elhangzott, aztán el van feledve.

Istenem! Hiszen olyan mindennapi, közönséges történet, A kis virág ma még él, ragyogó szinompájával, illatával mindenkit elbájol; holnap pedig letörve, beszenyezve fekszik a sárban. A kis pillangó ezerféle cziradás, himporos szárnyaival még repked virágról virágra, hirdeti a tavaszt, a verőfényt, s holnap tépdesett szárnyakkal, pihegve haldoklik egy bokor tövében.

De szomorú kép! . . .

Ez is egy virág volt! Szép virág! S most letört!

A fiatal Badokynét, az életerős me-

nyeeskét egy bái éj, egy pohár jeges víz ágyba döntötte. Két nap mulva zúgtak a harangok.

Férje, a Badoky Imre boldogan nézte szép feleségét, a mikor az kipirult arccal suhant tova a sima parketten egy fülbemászó dallamu keringő ütemre. Most pedig bódultan, bamba arccal megy lassan hazafelé.

A harangok még zúgnak. Hangjai, a melyek máskor oly szeliden, lágyan vesznek el a messzeségben, most bugva, jajongva, sikoltva verődnek a szívéhez és tépik, szaggatják azt.

Nem tudja, hogy mi történt, csak azt érzi, hogy ott . . . belül . . . fáj, nagyon fáj valami. Barátai, a fiatal asszony buzgó táncosai, udvariasan hazakísérték, otthon valamit beszélnek még a mulandóságról, a sors kegyetlenségéről, azután óvatosan bucsuznak és elmennek.

Lassanként eszébe jut minden. Az a szenvedő, haláltól rettegő arc . . . az a viaszszobor, a mely úgy hasonlított az ő feleségéhez. Vagy talán ő volt? A harangok utólszor kondulnak, csak úgy susognak már.

— Ő volt . . . Ő!

— Oh jaj, hogy ő volt! . . . Hogy ő volt!

Barátai jönnek, ismerősei vigasztalják. Pedig nem sir, nem tud sirni. Végre egyedül van. Este van . . . Alkonyodik . . . Ugy fázik, úgy fél. Felöltözik s mint a tolvaj lopózik le a lépcsőn. Megy . . . maga sem tudja, hogy hová. Valami úgy huzza, vonja . . . menni kell. Lassan bandukol tovább. Az alkony, mint egy finom hamufelhő, lassan ereszkedik alá. Alig mer lélekzetet venni. Ugy érzi, mintha az a beszívott, sűrű levegő egész bensejét szét akarná szakítani.

Feljön a hold, ezüstel hinti be az egész várost. de ő ezt nem látja. Ő mindenütt csak a gyászt, a pokol sötétjét érzi. Majd összerezzen saját árnyékától. Ki akarja nevetni magát, de nem sikerül. Az az eltorzult arc nem mosolyt, hanem emberfölötti irtózatoss fájdalmat árul el.

Egyszer csak rémülve néz körül. Mindenütt fehér sirkeresztek . . . friss hantok . . . szellemek! Halkal imbolyognak a sirok körül. Olyan merevek . . . olyan fehérek! Ugy rémlik neki, hogy azok az átsirt éjszakák, összetört remények, szétfoslott ábrándok, álmok . . . mind . . . mind, oda vannak róva azokra a fehér csontokra! . . . Közelednek . . . hívogatják . . . szeretne menni, hiszen köz-

zottságokban nem delegatusok is megjelenjenek és a 34 éves uzus ellenére az eddigi zárt ülések ezután nyilvánosak legyenek. E mellett nagyon bántotta volna az is, hogy az ellenzék az ő „idegségét” okozta volna a bekövetkezett incidensekért. Ha ő ugyanis megengedi Rátkay Lászlónak és Kubik Bélának az albizottságba való belépést, semmi sérelem nem esik, sem interpellációk nincsenek és három nappal előbb kezdődött volna meg a pünkösdi szünet.

Szóval ezek a dolgok kedvetlenítették volna el Szapáryt annyira, hogy nem óhajtott továbbra is delegátus maradni.

Fővárosi tudósítónk utána járt a dolognak hogy hiteles értesítést szerezzen.

Délig sem a képviselőházban, sem a főrendiházban senkisé tudott a Szapáry lemondásáról.

A déli órákban a hadügyi albizottságnak egy szűkebb körű bizottsága ült együtt a főrendiházban. Azonban e bizottság tagjainak sem volt tudomásuk a lemondásról. Az egyik delegátus azonban nem tartotta lehetetlennek, illetve kizártnak a lemondást, de nem a fenti okok miatt, hanem azért, mert az utóbbi napokon Szapáry Gyula gróf gyengélkedett és miután a delegáció ülései még legalább két hétig eltartanak, megrendült egészsége miatt mondhatott le esetleg az egykori miniszterelnök, delegátusi tagságáról.

Ma délután különben a delegáció teljes ülésén, a melyen épen a nyilvánosság felett döntenek, derül ki a valóság.

Annyit még a déli órákig meglehetett tudni, hogy Szapáry Gyula gróf a

tük van az ő elveszett boldogsága is... de nem mer... fél, retteg.

Futni kezd... végre lihegve hátra néz, csak néhány utoza lámpa sárgás, gyöngye fényét látja.

Tovább megy lassan. Egyszer csak egy fényesen kivilágított házhoz ér. Kihallatszik az a bűvös, bájos, szíres dal, a mely a halálba vitte az ő egyetlenét. Szeretni bemenni és odakiáltani:

— Ne ezt huzassátok... ne ezt! Azt huzassátok hogy: „Letört egy szép kis virágszál! Lehullott egy csillag!” Az én csillagom! Az én menyországom! Ti törtétek le a virágot, ti értetek hullott le az a csillag! Gyilkosok!

Tovább ment. Végre otthon volt. — Kinyitotta az ablakot és kihajolt rajta. Elgondolkozott a történeten és nem tudott sirni. Elgondolta, hogy neki már nincsen senkije, semmije... minden elveszett... és nem tudott sirni. — Valahonnan az esti szél elkaptott egy hegedű hango, lassan lágyan!

„Letörtött egy kis virágszál,
Lehullott egy csillag”.

Gépiesen mormogta utána, „Letörtött... lehullott... le... le!” Azután lassan megerednek a könnyei belesir, belezokog a leboruló éjszakába.

pünkösdi ünnepekre elutazott a fővárosból és ma délig nem jött vissza.

*

A késő éjjeli órákban vesszük budapesti tudósítónk *táviratát*, hogy a magyar delegációba d. u. *Andrássy Gyula* gróf az ülést megnyitván, bejelentette, hogy *Szapáry Gyula* gróf, betegségére való hivatkozással *lemondott az alelnökségről és delegációs tagságáról*. A megüresedett helyre sorshuzás útján *Eszterházy Mihály* grófot hívják be-alelnököt a következő ülésen választanak.

Mükedvelők a tanyán.

A Pallagi népmulatság.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, május 20.

A „Szabadság” mai számában rövid említést tettünk arról a minden ízében sikerült és minden tekintetben erkölcs-nemesítő népmulatságról, a melyet a város tulajdonát képező *Pallag* puszta *Jabloneczay Kálmán* bérlő rendezett pünkösdi első napján, eseléségének. — Visszatérünk e népmulatságra és részletesebben beszámolunk róla azért, mert sokan vannak a társadalom intelligenssebb rétegeiben, akik ily népmulatságok üdvös erkölcsi hatását vagy nem tudják vagy nem akarják felismerni.

Mi részletesebben foglalkozunk e helyütt a pallagi *parasztnép* mükedvelői előadásáról s mindama lelket nemesítő és testedző mulatsággal, a mit ott láttunk. S tesszük ezt nemesak újságírói kötelességünkönél fogva, hanem azért is, mert úgy tudjuk, hogy a magyar munkásnép értelmi fokozatáról eddigelé nagyon keveset tartottak az intelligenssebb körökben, úgy vélekedvén, hogy az Isten egyébre sem teremtette az alacsonyabb értelmiségű népet, mint arra, hogy legyen kívül kiaknázni a magyar föld kebelében rejlő dus kincseket. Pedig a magyar köznépnek — ha van, aki nevelje, a szépre buzdítsa — meg van a kellő műveltsége, meg van a kellő értelmisége. A művészet iránti fogékonysága bámulatos és könnyen tanul, könnyen elsajátítja a magasabb értelmiséget feltételező dolgokat is.

Fényesen beigazolta ezt a város tulajdonát képező *Pallag* munkásnépe, a mely pünkösdi első napján megmutatta, hogy istenadott tehetségével mire képes. E nép, mely élet-viszonyánál fogva az írás-olvasás mesterségét nem ismeri tökéletesen, nehéz feladat megoldására vállalkozott, a mikor mükedvelő-társasággá tömörülve, lelkesült a szép, jó és igaz eszméjeért.

Mindenkit meglepett az a szabatos, fegyelmezett előadás. Azok az egyszerű, színházi előadást soha nem látott szereplők bámulatos erővel, a hatás teljes kiaknázásával adtak elő a falu életéből írott egy felvonásos népszínművet, — a mit *Szini Péter*, lapunk munkatársa irt erre az alkalomra.

Különösen elárulta rátermettségét *Bernáth Rozi*, aki *Baráné* szerepében egy hirhordó falusi vén asszonyt ábrázolt, meglepő tökéletességgel. Kifejezése, játéka, minden mozdulata a gyakorlott mükedvelőt árulta el. *Hatmath Julis* fiatal menyecske szerepében *Simon Eszter* adta jelét erős talentumának. *Magyar Béni* remek falusi bakter volt. —

Bernáth János a jószívü legényt adta nagy elevenséggel és sok hűséggel. A többiek is, kiket itt névszerint meg nem említünk, mindannyian jól megállották helyüket. Hogy az előadás mily egyöntetűen, egybevágóan ment, hogy az egyszerű nép gyermekeinek szereplése mily kellemes meglepetésül szolgált az ott levő uri közönségnek, biznyságul szolgált reá a fel-felzuduló tapsvihar, melylyel a szereplőket jutalmazták. Színes, szép, kedves kép volt ez. A kik látták, édes emléket vittek haza magukkal a tanya gyors felfogásu, életrevaló ifjúságáról.

És most variáljunk egy kissé! A mit a pallagi pusztá bérlője, *Jabloneczay Kálmán* megtehetett, miért ne tehetné meg más bérlő is? A magyar köznép mindenütt egyforma értelmiségű s csak jó vezető kell nekik, hogy kifakadjanak szívéből az ott elvetett jó mag esirái.

Letesszük a tollat azzal az édes tudattal, hogy a pallagi pusztá derék magyar népe más alkalommal is szívesen áll szolgálatába a nemes irányu művészetnek s az értelem útjain folyvást tovább haladva beigazolja, hogy nem vész el az a nép, mely lelkikínesekekkel bír, mely tud és akar is áldozatot hozni a művészet istennőjének.

Mint értesülünk, az érdekes népmulatságot, tekintettel arra, hogy a kedvezőtlen idő miatt, többen nem jöttek ki azok közül, kik különben részt vettek volna benne, a jövő hónap valamelyik vasárnapján megismételik.

Országos agarász-verseny a Hortobágyon.

Eleven jutalom a győztesnek.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 20.

Érdekes vendégei lesznek október 22-én *Debreczennek*. A legkiválóbb magyar agarak fognak versenyezni a győzelmű pálmáért a hortobágyi gyepen, hol az „Országos Agarász Egyesület” rendezti a bajnoki tornát.

A verseny két napos lesz, de csak az első nap lesz a mienk, a másodikon már *Szolnok* mellett, a *szandai* gyepen száguld az agarfalka. Az előkészületek már javában folynak s a nagybizottság élén maga báró *Podmaniczky* az agarász egyesület elnöke áll. Jövő hó elsején kezdetét veszi a nevezés is, de már most is általános az érdeklődés.

Debreczenből résztvesznek a versenyen többek között *Vecsey Zoltán* három, *Jeney Miklós* négy, *Publik Ernő* kilencz, *Endre Iván* dr. ezredorvos három és *Sztrada* huszárcapitány négy agárral.

Különös érdekességet kölcsönöz a versenynek *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszter díjja, ki az első verseny győztesének eleven jutalmat, a *bábolnai ménes egy paripáját szánta*. Ezenkívül 500 korona jutalmat kap az első győztes.

A helybeli résztvevőkön kívül az ország minden részéből lesznek nevezések s így a verseny fölötté élvezetesnek ígérkezik. *Debreczenben* ez lesz egyszersmint az első agarász ünnep, mert eddig csak *Szolnokon* rendezett az egyesület hasonló

mérközést. A program szerint verseny után bankett lesz az „Arany Bika” disztermében, melyen a résztvevő főuri vendégek is jelen lesznek.

A Szata folyás titka.

Felbonczolják a hullát.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 20.

Vasárnapi számunk részletesen beszámolt a rendőri vizsgálat eredményéről, jelezve egyszermint azt is, hogy az állítólag meggyilkolt Kozma András erdőőr ügyében a vizsgálat iratait és adatait Mile Pál rendőrfogalmazó betejestette további eljárás végett a királyi ügyészséghez.

A rejtélyes bűnyűben lassan-lassan mind világosabban látunk, A Szata folyás titka mintha a leleplezés fele közeledne s nemsokára teljesen megoldódna az erősjuki csőszház problémája. A királyi ügyészség áttanulmányozta az iratokat és indítványára Jeney Sándor helyettes vizsgálóbíró tegnap elrendelte a hulla felbonczolását.

Ma délután három órakor lesz a bonczolás a martinkai temetőben, melynél jelen lesznek Jeney h. vizsgálóbíró kivül Isoó János dr. törvényszéki és Leitner Adolf dr. sámsoni orvos is, ki annak idején Kozma András halotti látéletét kiállította. A bonczolás eredményétől függ a vizsgálat ezentuli iránya, mert a menyenyiben a gyilkosság kétségtelenül megállapíthatik, úgy a gyanúsítottak letartóztatását is elrendeli a vizsgálat.

A Nagy-Cserén mind lázasabban beszélnek az évek multán megindult vizsgálat esélyeiről. Biztosra veszi a tanyák népe, hogy a gyilkosok csak Kecskeméti Sándor, K. Szabó, Vevődi és Hudácskó Simon dohányosok lehetnek, akik az öreg erdőcsőzre erősen nehezteltek. Ezen a véleményen van egyébként a meggyilkolt 17 éves András fia is, a ki a végzetes reggelen apját félholtan találta a Szata folyás partján, Liedermann féle nyárfás szélén.

Ez a föltevés pedig épenséggel nem valószínűtlen, mert Kozma Andrásnak sok volt a rováson a nyír-acsádi dohányosok szemében. Apró-cseprő erdőszeti kihágásokért gyakran jelentette fel őket a rendőrségen s úgy a gyűlölködés régebbi keletű volt A gyanúsított kukások konokul tagadnak, de jelek és saját vallomásaik zavart és megbízhatatlan volta erősen eljénük szól.

A mai bonczolás eredménye s a további vizsgálat sikere lesznek hivatva teljes igazságot tenni a Kozma András halála ügyében.

Egy régi magyar könyvnyomtató siremlékének felavatása.

Tótfalusi emlékünnepe.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, május 20.

Kulturális és történelmi szempontból rendkívüli jelentőséggel bíró szép ünnepély folyt le pünkösd másodnapján Kolozsvárt. Ekkor leplezték le ugyanis Tótfalusi Kiss Miklósnak, a XVII. században élt világhírű könyvnyomtatónak és mai helyesírásunk megalapítójának siremlékét.

A kolozsvári szép temetőt már fél 11 órakor ellepte mintegy 3000 főre te-

hető díszes közönség, melynek soraiban ott volt a Magyar Történelmi Társulat küldötte, a kolozsvári tud. egyetem tanári kara élén a rektor magnificussal, a kolozsvári kulturális egyletek, egyházak, iskolák, iparos-egyletek és a nyomdásztestületek küldöttei.

Az ünnepély pontban 11 órakor a nyomdász dalkör ünnepi dalával vette kezdetét, melynek elhangzása után Ruzicska Gyula, a helybeli Csokonai-nyomda üzletvezetője lépett a siremlékhez és eszmékben gazdag, tartalmas, szép beszédben méltatta a 200 év előtt elhunyt nagy ember életét és működésének nemzeti művelődésünkre kiható fontosságát. A beszéd végén a tetszés élénk megnyilatkozása zugott végig az ezrekre menő közönség soraiban. Ezután a különféle testületek helyezték el koszorúikat a siremlékre; Rácz Antal alkalmi költeményt szavalt, majd Herepei Gergely kolozsvári ev. ref. esperes tartott költői szárnyalásu imát. Befejezésül a Nyomdász Dalkör a közönség nagy részétől kísérvé Kölcsey Hymnusát énekelte, melynek elhangzása után magasztos érzelmektől telve távozott a közönség a siremléktől; mely egyik díszes és kiváló nevezetessége ma a kolozsvári temetőnek.

A siremlékre szükséges költségek előteremtése majdnem kizárólag Ruzicska Gyula, a Csokonai-nyomda művezetőjének érdeme, aki 1894-ben kiadta Tótfalusi életrajzát, de miután e vállalkozásból nem folyt be elegendő pénz a siremlék költségeinek fedezésére, a mult évben a nyomdász-életből merített képes levelezőlapokat hozott forgalomba a siremlék javára és azt az egész országban árultatta. Ez, valamint Ferenczi Zoltán dr. a budapesti tud. egyetemi könyvtár igazgatója, Gámán Zsigmond, a kereskedelmi és iparkamara titkárnak erkölcsi támogatása végre meghozta a sikert és Tótfalusi halálának épen 200. éves fordulójára elkészülhetett a szép és imponáló siremlék.

Fiatal lelkészek felavatása.

A felszentelendők névsora.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 20.

Ötvenkét fiatal lelkész gyűlt ma Debreczenbe a tiszántuli egyházkerület tizenegy egyházmegyéjéből. — Jobbadán fiatal emberek, akik káplánkodásuk ideje alatt örömmérettel s titkos epedéssel várták a mai napot, mikor ősz püspökünk, Kiss Áron áldólag terjeszti kezeit feléjük, hogy ünnepélyesen felavassa őket lelkészekké. Van aztán a névsorban több tanár, segédtanár, de a legtöbb eklézsiás lelkész.

A lelkészavatási ünnepség valamivel kilencz óra előtt a nagytemplomban lesz. A felszentelendő lelkészatyafiak közösen egy zsoltárt énekelnek s ezután végzi Kiss Áron püspök a tulajdonképeni felavatást.

A felszentelendő lelkészek névsora, egyházmegyéik szerint csoportosítva a következő:

Alsó-szabolcsi egyházmegyéből: Dr. Baltazár Dezső, Szoboszló; Nagy Sándor, Nagyfalva; Bakóczy Endre, Böszörmény; Szabó Antal, Szoboszló; Rábold Gusztáv, Böszörmény.

Békés-bánati egyházmegyéből: Lo-

sonczy Endre, Kunágota; Szabó Mihály, Doboz; Soós Károly, Nagy-Majláth; Hamar György, Vadászerdő.

Beregi egyházmegyéből: Bertók Béla, Zápszony; Illyés Mihály, Mátyus; Valádi Mátyás, Macsola; Csánfordi Ferencz, Márokpapi; Bagaméri Károly, Gulács.

Bihari egyházmegyéből: Veress István, Körösnagyrét; Csernák Béla, Furta.

Debreczeni egyházmegyéből: János Zoltán, Sámson, Lencz Géza, Tépe.

Ermelléki egyházmegyéből: Szentkirályi Károly, Kóly-Kára; K. Tóth Sámuel, Poklostelek; Szücs Béla, Ámosd; Demjén Ferencz, Er-Olaszi; Lengyel Pál, Kis-Kereki.

Felső-szabolcsi egyházmegyéből: Ablonczay László, Szokoly; Bételeky Lajos, Mándok; Cseh Zoltán, Fényes Litke; Hagymási Ferencz, Papi; Horvay Barna, Székelyi; Paál Gyula, Karácsi; Vas János, Balsa.

Heves-nagykunsági egyházmegyéből: Fazekas Gyula, Karczag; László János, Kisujszállás.

Máramaros-ugocsi egyházmegyéből: Szentpétery Pál, Nevetlenfalva; Koroknay István, Feketepatak; Szabó Lajos, Nagytarna; Kelemen Ferencz, Máramaros-Sziget.

Nagybányai egyházmegyéből: Soltesz Elemér, Nagybánya; Ferenczy Imre, Krassó.

Nagykárolyi egyházmegyéből: Pótor Elemér, O-Apáti; Asztalos Kálmán, Fábánháza; Csutoros Albert, Eréndred; Szabó Lajos, Domahida.

Nagyszalontai egyházmegyéből: Nagy Márton, Fenes; Virágos Sándor, Radna-Lippa; Juhász Sándor; Szent-Leányfalva.

Szatmári egyházmegyéből: Öry Tamás, Tisza-Kóród; Horváth Imre, Majtis; Juhász László, Győrtelek; Leővey Miklós, Tunyogh; Szarka Károly, Vetés.

UJDONSÁGOK.

Kiss Áron püspök az iszákosság ellen.

Beadvány a tanácshoz.

Csak nemrég adtunk hirt a „Szabadság”-ban Végh Gyula h. főkapitány javaslatáról, mely a koremai zárórákat vasárnap és ünnepek alkalmából délelőtt 9 órától, délután 4-ig is kiterjeszteni kívánja s ime újabb rokonszellemű beadvány érkezett tegnap a városi tanácshoz. Kiss Áron, a tiszántuli ev. ref. egyház érdemes püspöke a panaszos, ki alábbi beadványában arra kéri a tanács urait: hassanak oda mielőbb, hogy a részegség okozta botrányos állapotok megszűnjenek.

Az ősz egyházi vezér a következőket írja beadványában:

Tekintetes Városi Tanács!

Tisztelt Uram!

Több oldalról hallható az a panasz, miszerint városunknak nemesak külterületén, hanem a fényes belső utcákon is — a sűrűn található italkimerési helyiségekben — napról-napra szaporodik azon esetek száma, hogy a megittasult emberek, egyenként vagy tömegesen — minden jó érzést felháborító kiabálások között verekedést rögtönöznek és a helyiségekből erőszakkal eltávolíttatnak.

Történnék pedig ezek — a mi még szomorubb dolog — nemcsak köz, hanem Vasár- és ünnepnapokon is, a midőn a templomokhoz igen közel eső italmérési helyiségekben lejátszóó jeleneteknek a templomba fel, vagy onnan hazavonuló áhítatos gyülekezeti tagok kényszerült tanui, még pedig megbotránkozó és nyugodt érzéseikből telhaborodott tanui.

Midőn ezen — sajnálatos körülményre a tekintetes városi tanács figyelmét felhívom: egyszersmind felkérem, hogy ezen ügy mielőbbi javítására valamelyes intézkedést tenni méltóztassék.

Teljes tisztelettel vagyok
Debreczen, 1902. máju 20-án

Kiss Aron
püspök.

Az érdemes püspök megszívlelésre méltó beadványával legközelebb foglalkozik a városi tanács, mely alig hinnők, hogy elzárkózna a nemesak jogos, de határozott sérelmét képező panasz orvoslása elől. Igaz, hogy maga a város is szeszkereskedő, de a közérdek mellett üzleti szempontok nem lehetnek mérvadók. Kiss Aron panaszával együtt kerül tárgyalás alá a rendőri javaslat is, mely szintén érdemes a megszívlelésre, hogy a tanács komoly tanulmány tárgyává tegye.

A város szemete.

Egy érdekes fellebbezés.

Ilyen nagy városnak, mint Debreczennek, bizonyos, hogy sok a — szemete. Ki ne tudná ezt s ki vonná ezt kétségbe? Az is bizonyos, hogy a szemetet a város — mint minden más modern város — vállalkozóval fuvaroztatja ki s a vállalkozónak nyilvános árlejtés útján szokták az utczaseprést és fuvarozást kiadni. Szóval: aki olcsóbban vállalja, azé a — kétségtelenül kissé demokratikus — munka.

Debreczen városában állítólag esztendők óta nem így történik, noha a legnagyobb malícia sem foghatja reá a városra, hogy szemétjét — házilag kezeli. Van ugyanis a városnak hosszú esztendők óta egy utczaseprő és szemét fuvarozási vállalkozója, Zoltán Herman, személyében, aki esztendőről-esztendőre nyilvános árlejtés mellőzésével jut a munkához, esztendőn kéntpotom 19.000 korona díjazásért. Mivel pedig az utczaseprésre is akadnak konkurensek, a város ezt a munkát — miként egykét hónap előtt beadott ajánlat dokumentálja — 16.000 korona díjazásért is bérbeadhatná. De mert a nyilvános árlejtést a tanács ezuttal is mellőzte: a város szemete legközelebb a közgyűlés elé kerül, a mikor is a városatyák turkálhatnak benne, kényük-kedvük szerint.

Bernáth Jenő, Simonffy-utczai lakos adott be ugyanis a városi tanácshoz ajánlatot az utczaseprés és szemétfuvarozásra, melyben évi 16.000 korona díjazást kért e munkáért, a mely ajánlat állítólag 3000 koronával olcsóbb, mint a Zoltán Hermané, a mostani vállalkozóé, aki tizenkilencezer koronáért tisztogatja a város utczáit. Bernáth Jenő mindazonáltal elutasító választ kapott ma a tanács-

tól, mert — ugymond az elutasító végzés — kedvezőbb ajánlatával elkészt, mivel az utczaseprés és szemétfuvarozás már újból bérbeadott Zoltán Hermannak.

Bernáth Jenő pedig fogta magát és nyomban megfélebbezte a tanács elutasító végzését a közgyűléshez, azzal érvelvén leginkább, hogy a jelenlegi vállalkozó anyilvános árlejtés mellőzésével jutott a vállalathoz, a mi, szerinte, legalábbis szabályellenesség. Így kerül a város szemete a közgyűlés elé s Bernáth Jenő most mód-fölött kíváncsi: milyen seprőkkel tisztogatnak majd a város-atyák — a szemét-ügyben.

A felebbezést ma, kedden délután nyújtotta be Bernáth Jenő.

Egyházkerületi közgyűlés előtt.

Az utczák képe.

A legnagyobb magyar egyházkerület ma délelőtt kezdi meg a tavaszi közgyűlés pontjainak letárgyalását. Debreczen város társadalmi életében, felekezetekre való tekintet nélkül, mindig nagy jelentőségű esemény volt egy-egy egyházkerületi közgyűlés. A ma kezdődő gyűlés pedig annyival is érdekesebb, mert tárgysorozatán több, igen fontos debreczeni érdekű ügynek elintézése is szerepel.

A város képe már tegnap igen színes, eleven és mozgalmas volt. Egyházi férfiak, esperesek, lelkészek vegyesen; méltóságos kerületi tagok s szerényeklézsiájú lévíták mutatkoztak itt is, ott is az utczákon. A beérkezett vonatok mindegyike hozott lelkészeket, kik a közgyűlésre érkeztek.

A szállodák jól előre készültek a vendégek fogadására. A Bikában például mindnyájan beszálltak a régi alakok: Széll Akos, Ritoók Zsigmond, dr. Hajnal István, dr. Baksa Lajos, Uray Imre és a többiek. Csak Tisza Kálmán nincs itt. A portás azt mondja, hogy soha olyan kedves és bőkezű vendégük nem volt, mint a néhai való öreg generális. Rendes, régi szobáit, sehogy ki nem jölnének valami fiatal, új alaknak. Drága emlékü szobák azok!

Az Angol Királynő mégis az igazi lelkészanya. Ide szállott Horthy István főrendiházi tag, Szabó János és Görömbei Péter esperesek és talán valamennyi öreg lelkész uram, az egy Madarász Imre bátyánkat véve ki, a karcagi lelkész és képviselő harmincz-negyen esztendeje mindig a Fehérlő-ban lakik a közgyűlések idején.

Legmozgalmasabb volt mégis az élet a püspöki irodában. Ötvenkét fiatal lelkész járt-kelt ott tegnap, hogy egyen-gessék az utat mai fölavatásukhoz. Ez az egyengetés abban áll, hogy kiki be-adta az avatás feltételül szolgáló okmányait s lefizette a felszentelési díjat. Az alak, apróbb hibák miatt nem igen volt baj; írásos kérvény sem kellett a kegyelemért; öreg, jóságos püspökünk kedvesen, simán intézett el mindent. Hajdu Zsigmond titkárról mindenki tudja, hogy amilyen aranyszáju lelkész, olyan tevékény és képzett püspöki titkár: mégis alig birt végezni a fiatal lelkészekkel, kiket Kiss Aron szívesen invitált be magához egy kis papramorgóra. Hogy mentek-e?

Este az Angol Királynőben, hol Hauer Berezi barátunk remekelt, összegyűltek a „nagyobbak” és vacsora köz-

ben el-elmésélgették az egyházmegyéek dolgait, apróbb vitákat is rögtönözve a mai ügyek sorsára vonatkozólag.

Ma reggel aztán megkezdődnek a tanácskozások. Adjon Isten sok eredményt és szerencsét a tárgyalásokhoz!

Protestans székben szívből esedő fohász ez, az Egek Úrához.

Az ispotályi harangok fölavatása.

Az ev. ref. egyház ünnepe.

Lélekemelő, diszes ünnepe lesz ma délután az ispotályi templomnak. Három harangját avatják fel szép ünnepség keretében s így újra a harang hívó szavára gyűlnek imára a hívek, mint a pusztító tűzvész előtt melynek martelékává esett annak idején a torony harangja is.

A fölavatandó harangok közül a legnagyobb korona nélkül 840 kilogrammot nyom. Ezen felírás és jelige van ráöntve: „Öntette a debreczeni református gyülekezet 1902.” „Boldog nép mely a te zugásodra hallgat!” A középső harang korona nélkül 490 kilogramm súlyu. A reáöntött felírás jelige ez: „Öntette a debreczeni református gyülekezet 1902.” — „Szolgálj Istennek s minket is arra hívj.” A harmadik harang 246 kg. nehéz. Rövid a felirata: „Öntette Polgár Kövesdi János.”

Az ispotályi torony harangjait a Turi János és fiai budapesti ércöntő-déje készítette F. A. és C. hangra. Három óraker veszi kezdetét az ünnepély azzal, hogy a három harangot iskolás gyermekek felhúzzák csigák segítségével a toronyba. Öt óraker istentisztelet lesz a templomban, melyen Herczeg János az egyház jeles énekvezére a „Te benned biztunk eleitől fogva” kezdetű 90.-ik zsoltárt fogja énekelni. Imát és templomi beszédet Könyves Tóth Kálmán mond.

Részt vesznek a harangfelhúzási ünnepen a presbyterium s a városi tanács képviselői is, a mint minden biztonnal az egyház hívei is megjelennek az ispotályi torony harangavatóján.

* Személyi hír. Dr. Némethy Károly miniszteri tanácsos a pünkösdi ünnepeket városunkban töltötte rokonai körében. A kiváló szakírfiu tegnap utazott vissza Budapestre.

* Armentesítő társulati közgyűlés. Dessewffy Aurél gróf elnöklete alatt holnap délelőtt tizenegy óraker tartja közgyűlését az „Alsó-szabolcsi — Tiszai armentesítő társulat”. Debreczen város képviselőjében Abrahám László tisztí főügyész és Aczél Géza főmérnök lesznek jelen. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz kilencz óraker a társulat hivatalos helyiségében Szechenyi-utca 46.

* Polgármesterek Szegeden. Mint már többször megemlítettük lapunkban, a polgármesterek ez idő szerint Szegeden fogják megtartani értekezletüket, mely alkalommal több érdekes tárgy felett váltanak eszmecsereit. Debreczenből Komlóssy Arthur városi főjegyző, polgármesterhelyettes, aki ma utazik el Szegedre, vesz részt a kongresszuson és a városi tanács megbízásából meghívja a polgármestereket, hogy jövő évi kongresszusokat Debreczenben tartsák meg.

* **Jószág számlálás a Hortobágyon.** Király Gyula elnöklete alatt ma rándul ki a gazdasági intéző-bizottság a Hortobágyra, hogy a szokásos tavaszi jószág számlálást eszközölje. Három napig tart a munka, melynek befejeztével az eredményről a tanácsnak tesz jelentést a bizottság.

* **Tordai Gábor nagybeteg.** Mintőszinte részvétellel értesülünk, Tordai Gábor ügyvéd nagybetegen fekszik lakásán. Az öreg urat influenza döntötte ágyba még a tél folyamán, mely most tüdejét és gyomrát támadta meg. Pedig nagy szükség lesz nemsokára Gábor bátyánkra; közeledik ugyanis az adókiivetés ideje, s a kivetési bizottság elnöki tisztét 18 év óta ő töltte be közmegelegedéssel. Reméljük azonban, hogy Tordai Gábor nemsokára felépül betegségéből és fiatalos kedvel lát neki a reá váró feladatok teljesítéséhez.

* **Utóállítás katonáéknál.** Az ugynevezett pótsorozatot tegnap tartotta meg a debreczeni katonai kerület a Koronában. Ez utóállításra hat debreczeni, hat bősziroményi és négy idegen jelentkezett, kik közül hét került be fegyver alá. Az utóállítás közreműködtek Mildner őrnagy, Koszorus százados és Hajdu Gyula tanácsnok, mint polgári megbízott.

* **Az asztalosok arányos adója.** Az adó olyan gyűlöletes fogalom, hogy beszélni is csak csendesen szokás róla, vagy nagyon fennen, hogy mindenki meghallja a hol jogos, hol jogtalan felháborodás hangját. Az Ipartestület vidám képe annál szembetűnőbb. A nagy tanácssteremben napról-napra szorgalmasan intézik el az egyes szakosztályok adóarányosítását. Tegnap délután az asztalosok, gombkötők és paszomántosok „nadóztatták” meg magukat. Simán, rendben, nagyobb vihar nélkül folyt le a tegnapi adóarányosítás is. Holnap és holnapután teljesen befejezi az ipartestület az arányosítás nagy munkáját. Derekas munkára és széperedményre tekinthet vissza a debreczeni ipartestület.

* **Lehmann Gusztáv meghalt.** Igaz részvétellel adjuk hírül, hogy Lehmann Gusztáv, a magyar királyi államépítészeti hivatal tisztviselője tegnap hajnalban meghalt. A megboldogultat mindenki ismerte Debreczenben s szerették őt ismerősei, tisztársai egyaránt. — Különösen sport-körökben becsülték meg az elhunytat, ki a testgyakorlat minden nemét gyakorolta és mecenáskodott is a sport felvirágztatására. Lehmann Gusztáv 45 évet élt s hosszabb idő óta betegeskedett, míg végre tegnap elragadta a halál. Elhunytát kiterjedt rokonsága és egyetlen fia gyászolja. Temetése, melyet Gebauer rendez, ma délután három órakor lesz a Kossuth-utca 39. számú gyászszáztól.

* **A csavargó tragédiája.** Közismert, közveszélyes alak volt. Valamikor huszonhárom esztendővel ezelőtt, mikor először látta meg Vámospércsen a ragyogó eget, Bereczki András volt a becsületes neve. Mióta azonban fölcseperedett, egyebet sem tett — mint újabb és újabb bűnök egész halmazával piszkolta, becstelentette az egykori tiszta nevet. A rendőrségnek sokszor, nagyon sokszor adott dolgot, legutoljára azonban tegnap. Járókelők je-

lentették a hatóságnak, hogy akasztott ember csüng a nagycserei sűrűben. A rendőrség levágatta az életuntat, kibén Bereczki András ismerték föl, Hulláját kiszállították a közkörház halottas asztalára, honnan a megejtendő boncolás után ma teszik sirba. Az utolsó röggel, a mi koporsójára hull, véget ér a szerencsétlen fiu tragédiája s kevesebb lesz a földön egy elzüllött, bűnös emberrel.

* **Kinevezés.** Jezernyeckzy János debreczeni kir. táblai irnokot az igazságügyminiszter ugyancsak a kir. táblához irodatisztte nevezte ki, illetve léptette elő.

* **A furfangos Samu.** A tisztességes vezetőneve Heller, de a Samuk között aligha van furfangosabb, ravaszabb alak nálánál. Tegnap Juhász József gazdaember tett ellene feljelentést, azzal vádolva a jeles Samut, hogy megalkudott ugyan tőle egy tehenet 58 forintokért, de mégis fizetés nélkül, csalafintasággal vitte el a szép borjas tehénkét. Ugy történt egyébként a dolog, hogy Heller Samu kileste az alkalmat, mikor Juhász József nincs otthon a majorsági földön s a gyöngye asszonyt azzal bolondította el, hogy váltóban egyeztek meg az urával, szép szerivel elvezette a tehenet kötőféknél fogva a tanyáról. A gazda ugyancsak nagyot nézett, mikor hazatérve hallotta a kellemetlen ujságot s még jobban elképedt, mikor arra is rájött, hogy a váltó valójában értéktelen ringy-rongy papirdarab. Nem is késett a följelentéssel s a rendőrség most lázasan nyomoz az állítólag Hajdu-Szoboszló felé ellillant Samu után.

* **Megrögzött tolvaj.** Kozma Lajos festő lenne ugyan, de e művészet helyett inkább gyakorolja az enyveskezeséget. Már több ízben volt e tulajdonsága miatt baja a rendőrségnél, de nem tudja letvetkezni régi megrögzött szokását. Meglopta már Nagy Bálint nevű gazdáját is és ezért is büntetést szabtak reá. Tegnap vidám társasággal kuglizott együtt, hol vele Sinkmayer János is ott volt, kitől hat koronát tulajdonított el, majd meg a kugliperselyt vette kezelése alá, de ezen rajtavestett s mikor szökni akart, észrevették és lefűlelték. A megrögzött tolvaj eldobta a perselyt, de ezzel nem segített magán, mert a tolvajlásért a rendőrség elé került, hol elhúzzák a nótáját.

* **Megtámadott rendőr.** Bogdán Gyula 12. számú rendőrnek kellemetlen kalandja akadt tegnap éjszaka. A pacsirta-utezai Marton-féle koresmában nagy lévén a zaj, benézett, hogy rendre intse a duhajkodókat. Két mulató hölgyet is látván az ivóba, igazolásra szólította fel őket, de a csapláros, Marton Sándor rátámadt a rend őrére:

— Takarodjon innen, gazember!

Bogdán Gyula tiltakozott az ellenszegülés ellen, de a felbőszült koresmáros formálisan neki esett és kituszkolta a helyiségből. Közben pedig járta a szebbnél-szebb hasonlat és dicsérő melléknév, melyek között talán a legszerényebb a „gazember” volt. A megsértett rendőr följelentést adott be Marton ellen, aki aligha erősen meg nem érzi a kellemetlenkedés és erőszakosság következményeit.

* **Gondatlan bérkocsis.** Tegnap este egy negyed hétkor a Bika szálló előtt majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Szigeti Ferencz bérkocsis magára hagyta lovát a szálló előtt s a magára hagyott ló unalmában — okosabbat nem tehetvén — felállott a kisvasut sinjére s ott álmélkodott el a világ folyása felől. A kisvasut épen e pillanatban érkezett a Bika elé. Szerencse, hogy a vonatvezető észrevette a dolgot, mert a szórakozott gebe felvette volna a néhai nevet. Így aztán sikerült a jobb sorsra érdemes állat életét megmenteni. A gondatlan bérkocsis ellen megindult a vizsgálat.

* **Eltűnt télikabát.** A kellemetlen májusi idő nem engedi, hogy a sokat szenvedett télikabátok megfelelő pihenőhelyre kerüljenek. Járai Gyula hentes is viselte még az ő drága téli öltözetét, hanem Heer Mihály csavargó megirigyelte tőle s egy alkalmas pillanatban leakasztotta a szegről s elzónázott vele. Az értékes requirálásnak azonban nem sokáig örvendhetett, mert a rendőrség hamarosan elesipte. A télikabát visszakerült jogos tulajdonosához, Heer Mihály meg a bűnügyi osztály vendége lett.

x **Dicséretre méltó nőikalap** ujdonságok érkeznek naponta Rózsa Lajos női-divat áruházába, hol az idény előrehaladottsága miatt tavaszi kabátok, gallérok, blousok, de különösen napernyők alkalmi mesés, olcsó szabott árban lesznek eladva.

* **Elfogott zsebmetsző.** Sárkány József notórius zsebmetsző tegnap a Nagyerdőn akart valami manipulációt végrehajtani, de mielőtt nemes igyekezetét végrehajtotta volna, az éber rendőrség lefűlelte és bevitték a bűnügyi-osztályhoz.

x **Örvendees jelenség,** hogy reklám mal silány árut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő Pármái ibolya szappant, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bir s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrinomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szelid hatásánál fogva a legérzékenyebb arczbőrűek is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: Szabó Béla győgy-szerész, pipere-szappangyáros Miskolcra Főraktár: Debreczenben Kálnai Lipót urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom fés más mosdó szappanaim 20 fillértől felfelé kaphatók.

TANÜGY.

Csánky Viktor körútja. Az évvégi vizsgálatok közeledtével Csánky Viktor tanfelügyelő szorgalmasan látogatja a felügyelete alá tartozó intézeteket. Mult héten Balmaz-Ujvároson is volt a tanfelügyelő, ki ezenkívül láogatást tett a katolikus elemi iskolákban és az Abeles-féle polgári leányiskolában. A jövő hét folyamán a Svetits-intézetet vizsgálja meg Csánky Viktor tanfelügyelő.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (A színház fütve van.) Debreczen színházának jövőbeli direktora Makó Lajos — Nyiregyházán áldoz kitünő társulatával Thália oltárán. Tegnap szinlapján is ott látjuk a jeles színészek egész sorát, de ott látjuk azt az érdekes figyelemzetést is, melyet e sorok élére irtunk s a mely májusban legalább is szokatlan, Ime az igazgató fütött színházzal kedveskedik a közönségnek, mert különben minden május daczára sem igen járnának theátrumba a derék nyiregyháziak. A világ alaposan felfordult s ha májusba fütteni kell, valószínű, hogy Debreczenben szalmakalapot hordunk. Makó Lajos figyelemzete egyébként elrettentő szózat lehet minden ibolyát, tavaszt és májusi forráságot éneklő poétajelölt számára.

— (Mozgó fényképek bemutatása.) Benkő tanár mozgó fényképekkel tartott előadást a kettős ünnep estéin a városi színházban, mely zsufolásig megtelt az érdekes látványossághoz. Ma férfiak számára külön bemutatót rendez a „Margit” fürdő disztermében, melyre különleges jellegénél fogva városzerte általános az érdeklődés. Hozzátezzük az igazság kedvéért, hogy csak férfikörökben.

TÁVIRATOK.

Körber Budapesten.

Bécs, május 20. (Saját tudósítónktól.) Körber miniszterelnök ma a magyar fővárosba utazott a kiegyezési tárgyalásokat folytatni.

A zirczi választás.

Zircz, majus 20. (Saját tudósítónktól.) A zirczi pótválasztás határnapjául Veszprémmegye központi választmánya május 27-ét tűzte ki. Előreláthatólag nagy küzdelem lesz Udvary Ferencz néppárti és Hunkár Dénes szabadelvűpárti között, kihez most a mult választáson kisebbségben maradt Éles Henrik választói is csatlakoztak. A Hunkár-párt támogatására a többi veszprémmegyei szabadelvűpárti képviselők is Zirczre mennek.

Az árviz veszedelme.

Felső-Visó, május 20. (Saját tudósítónktól.) A Visó mellékfolyója, a Ruzs vize, a folytonos esőzések és rohamos hóolvadás következtében kiáradt. Havasmező községe tegnap dél óta víz alatt áll. Az ár elsodorta a hidakat és a közlekedés csak gyalog, a hegyeken keresztül lehetséges. A nép között igen nagy az aggodalom. A rend föntartása végett szaporították a csendőrséget. Az esőzés még egyre tart és így nagyobb szerencsétlenségektől lehet tartani. Ha az áradás az eddigi arányban növekszik, úgy az Alföldet is veszély fenyegeti.

Verekedő diákok.

Bécs, május 20. (Saját tudósítónktól.) Tegnap este az utcán körülbelül száz délszláv és olasz diák között vere-

kedésre került a dolog, a melyben egy diák könnyü sérülést szenvedett. A rendőrség közbelépett, szétzavarta a verekedőket és egy embert letartóztatott. Éjfélkor egy kávéházban megint dulakodás támadt száz délszláv és olasz diák között. Ez alkalommal három diák szenvedett könnyü sérülést. A rendőrség itt is hamarosan helyreállította a rendet.

Jégeső és felhőszakadás.

Budapest, május 20. (Saját tudósítónktól.) Délután két órakor hirtelen elborult az égbolt és óriási mennydörgés közepette negyedórán keresztül borsónagyságu jég esett. A kár a főváros környékén tetemes. A jég megszűntével félórán át tartó felhőszakadás volt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Elgázolt gyermek.** Szincsák János egyeki gazda tavaly őszén az egyeki országoton elgázolt egy kis gyermeket Gőndör Pétert. Sötét éjszaka volt, a gyerek ott botorkált a szekér utján, a csillagok halavány fényén kívül más misem világolt: így történt a szerencsétlenség. Szegény Szincsák János siránkozva emlegette a tegnapi főtárgyaláson:

— Isten látja lelkem, nem vagyok oka a bajnak.

A kir. törvényszék mégis bűnösnek mondotta ki őt a gondatlanságból okozott embörölés vétségében s ezért a gondatlan gazdát kétheti fogházra ítélte. Szincsák János megnyugodott az ítéletben.

§ **A lólopások hazája.** Ténye község közel fekszik Szatmár városához és híres lakosainak gazságáról. Tolvajások, rablótámadások naponkint fordulnak elő a községben. Tegnap éjszaka ismeretlen tettesek behatoltak Fischer József istállójába s onnan három drága lovat ellopak. Egyik fekete, a másik sárga, a harmadik pej ló, négyévesek s külön-külön megérnek 400—400 forintot. Az érzékenyen meglopott Fischer az egész ország csendőrsége utján körözteti a lókötőket.

§ **Gazdatiszt és kocsisa.** Forrai Miklós nádudvari tanyáján tavaly történt az alábbi eset. Klein Samu gazdatiszt válami apróság miatt összeveszett az uradalom egyik kocsisával, aki dühében üldözni kezdte a gazdatisztet. Klein megijedt a fenyegetésektől, szaladni kezdett, majd, mikor látta, hogy a kocsis mindjárt utóléri, kirántotta revelverét s rásütötte üldözőjére. A golyó a kocsis czombjába hatalt s emiatt neki három hétig kellett nyomni az ágyat. A debreczeni törvényszék Szeőke István dr. elnöklete alatt tegnap tartott ez ügyben főtárgyalást. Ügyész dr. Udvarhelyi Dezső volt. A vádbeszéd elhangzása s rövid tanácskozás után Szeőke elnök kihirdette az ítéletet, melyszerint a törvényszék Klein Samut az ellene emelt vád alól felmenteti. Indokolásul azt hozta fel a törvényszék, hogy Klein jogos önvédelemből lött rá az őt megtámadó kocsisra.

REGENYCSARNOK.

A GYERMEK.

Irta: Boy-Ed Ida.

Fordította: Gelsei Gyula.

A gyermek csupa szeretetreméltóság, a nő halkán beszélget vele s ért hozzá, hogy kinyíljon a gyermek szive; folyton felel, kérdez a kicsike s ha a nő csókjaival árasztja el, szívesen türi a gyermek.

Szinte aggódó kíváncsisággal nézi Willibald a gyermeket.

Ella szereti! Hihetetlen. Csodálja a gyermeket; igazán az övé? Ó az, a kit gyűlölt, mert másra hasonlított?

Igen — ugyanaz a gyermek. De az önzés és a dacz hálója lehullott az atya szeméről.

— Mennyire köszönöm, hogy elhoztad — suttogta Ella.

Néhány nap telt el így.

Megérkezések után negyed napra az irgalmas nővér, aki Ella ápolónője volt, hívta Willibaldot.

Willibald megrémülve ugrott föl ágyából, egy perc alatt átlátta a helyzetet, reszkető kezekkel ragadta ki ágyából s karján vitte át a még félig alvó gyermeket.

Ella ágyán feküdt. A lámpafény a halálos félelemtől eltorzult arczára esett.

Ülj le — mondta Ella alig hallhatón.

Willibald széket vont az ágyhoz, leült, úgy hogy épen a nő szemébe láthatott.

Szólni akart, de szó nem jött ajkára. Mondani akarta:

— „Szeretlek, csak téged — mindörökre!”

De hát ne tudta volna ezt Ella? Nem látta-e? Hiszen olyan jól ismerte a férfit. Lelkében olvasott. Igen, igen mindent tudott, anélkül, hogy egyetlen kérdést intézett volna hozzá.

A nő suttogott valamit, Willibald lehajolt hozzá.

— Emeld magadhoz gyermeked anyját. Légy türelmes. Szeresd.

Willibald zokogott.

— Mért bánt ez? — szólt Willibald — majd máskor szóljunk róla.

— Félek — végem van. Szeretnék még élni, csak egy napig, egy hétig — vele — vele.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonosok:

László és Popovits.

Tűzifa

apritva

Nyárta 70 krajczár.

Bükkfa 80 krajczár

métermázsánként kapható

Miklós-utca végén levő

Falk ketegyárban.

134—1902. kgy.
2097—2150.

Hirdetmény.

Hajdu-Nánás város határán 32.309 kat. föld vadászterületén gyakorolható vadászati jog **1902. június 8-án d. e. 9 órakor** a városháza nagytermében nyilvános árverésen 1902. augusztus 1-ső napjától 1908 július 31. napjáig terjedő **6 évi** időtartamra a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 170 korona.

A feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Hajdu-Nánás város képviselőtestületének 1902. május 8-án tartott közgyűléséből.

K o v á c s,

(P K) polgármester.

Vászon, kész fehérenemű,
Menyasszonyi kelengye, Szőnyeg, függöny, Butorszövetek

↔ nagy raktára ↔

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa
utódai cégneél — Kis-templom-bazár.

Moly, kár ellen biztosító
megóvó intézet

VÉGH GYULA

szücsmeister,

Debreczen, Gróf Dégenfeld (Rózsater 3. sz. Szikszai-ház.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni elsőrangú szücs-műhelyem berendezésére, ahol elvállalok mindenféle téli ruhák nyári gondozását, u. m. utazó bundák, lábvédők koci takarók, szőnyegek, női- és férfi felöltők stb. a legnagyobb felügyelet mellett elfogadok. Műhelyem pontos és szolidaságáról méltóztassék meggyőződni.

Anyaralásra beadott ruhák tűz ellen biztosított helyen tartatnak.

Levelező-lapok czímemre küldése után házhoz is elküldök.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényél, csáznál és meghútsáknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokbana „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjgyezéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest.**
Richter F. Ad. és társa,
céhes. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Felvilágosítás

vagyon, család, vagy magánszemélyről bárhol is lelkiismeretesen és bizalommal teljesít

A. WOLFFSKY, Berlin

N. 37. tudakozó intézete.

o o o o o o Alapitva 1884-ben. o o o o o o

Kitünő Homoki vegyes fajbor 1 liter . . . 28 kr.
Kitünő Érmelléki Rizling évi 1 liter . . . 35 kr.
Kitünő Magyarádi 1898. bor 1 liter . . . 40 kr.

A borok valódisága és tisztaságáért kezességet vállal

Kontsek Géza,

fűszer- és borkereskedő
Debreczen, Kossuth-u.

Tudatom, hogy az összes

disztárgyakat

amelyek menyasszonyi, névnap ajándékoknak igen alkalmasak,

gyári áron

árusítom ki.

Tisztelettel:

IFI. PÁJER JÓZSEF,

üveg-, porcellán-üzlete.

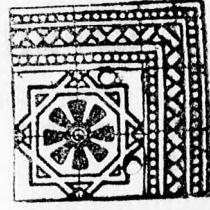
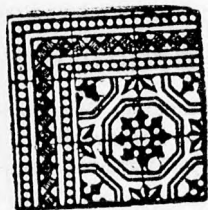
WALLA JÓZSEF

Mozaik

és

**czimentárugyára
BUDAPEST.**

Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonirozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,
Fayencze falburkolati lapok,
Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,
Keramik-lap,

Mozaik-lap à la Mettlach,
Márvány Mozaik-lap,
Cement-lap,
Menyezeti-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Portland Czement,
Roman Czement,
Terracotta-árúk,

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSEPLŐ-KÉSZLETEIT,
14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű acélcélöntésűekefeivel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.
Kizárólagos képviselő: **Márkus I. Debreczen.**

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szó tartalmaz, e rovatban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételéért 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

A KI
eladni vagy venni kíván

butort földet
bort szőlőt
üzletet
házat stb.
szobaleányra
szolgállaóra
kocsisra
házmesterre
háztartásra
nevelőre

gazdasszonyra
szakácsnőre
vinczellőre
kulcsárnőre
tízletvezetőre
könyvelőre
tízlettársra
segédre
stb.-re
van szüksége

adja fel hirdetését
a
„SZABADSÁG”
kiadóhivatalánál.

Martinkán
négy nyilas szőlő nagy.
pajtával együtt eladó
Czim a kiadó hivatalban

Ujlétai különféle 0-bor
80 hektoliter eladó
Szabó Lajosnál
Péterfia-utca 81.

Legalkalmasab ajándék
egy fényképező kamra.
Kellemes szórakozás és

hasznos időtöltés. Ingyen
oktatás és utasítás. Tes-
sék árlapot kéri

Komáromi József fényké-
pezési szaküzletéből Deb-
reczen, Piacz 12.

Hol a jó és olcsó!

Fazekas Kálmánál
Hatvan u. 4 sz. (Koszo-
rus-ház), hol mindennemű
földfestékek valamint pil-
lanat alatt száradó szo-
bapadló és butor lak-
kok, firnisz, vékony és
vastag asztalos enyv 38
kr. kilója és minden e
szakmába vágó cikkek
olcsóbban mint bárhol a
nagyérdeműközönség ren-
delkezésére állanak.

Vaj,
naponta friss
kilója 1 frt. 20 kr-ért
kapható
DEUTSCH LAJOS
fűszer kereskedésében
Piacz-u. 38.

Hirdetések
felvétetnek
a
kiadóhivatalban

Csepő-utca 9.

Griczmann Gyula orthopéd cipész.

Piacz-utca 11. szám (Bika-szálloda mellett.)

Ajánlja magát mindenféle ortho-
péd munkáknak és cipő különleges-
ségeknek elkészítésére. Felhívja a
merev és hajlékony lúdtalpuaknak, kü-
lönösen a pinczerek és kereskedőknek,
valamint egyéb lábbetegségbenszen-
vedőknek figyelmét, helybeli jeles
orvosok által is elismert és kitünő-
nek talált

orthopéd cipő készítményeire,

melyek a beteg lábra feltétlen gyógy-
hatásuak s felette kényelmesek és
könnyűek.

Mérték utáni megrendelések a
legdivatosabb és legpontosabb kivi-
telben!

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

a "kigyóhoz,"

DEBRECZEN, Főpiacz.

A városházzal szemben

Ajánlja:

„HARMAT CRÈME“

arczsépitő, és bőrápoló kenőcs, mely
teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát
nappal is használható s az arcznak üdese-
get, finomságot s hamvasságot kölcsönöz.
Az arcot tisztítja és fehériti. Kiváló ered-
ménytel használható arczvörösség, máj-
folt, sömör, szepő, s egyéb bőrtisztítá-
lanságnál valamint napégte és szél ki-
fujta arcnál s kéznél.

1 tégely Harmat crème ára: 1 korona
Hozzá való Harmat szappan 1 drb. 70
fillér. Ajánlja továbbá HARMAT ARCZ-
PORÁT (pouder) mely készítmény az arc-
nak üde, ifju színt kölcsönöz s nem rontja
az arczbőrt. Kitünő illata, teljesen ártal-
matlan volta, valamint finomsága által ve-
tekedik bármely más hasonló készítménnyel.
Jól tapad, s igen jól fed.

Kapható: fehér, rózsas és crème színben
Próbadozka HARMATPOUDER ára: 50
fill. Nagyobb doboz 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá következő arczporait:
Berlini felpouder [3 féle színben] próba-
doboz 40 fill. nagyobb doboz 1 kor. s 1 kor,
60 fill. Veloutin pouder [3 féle színben]
próba doboz 60 fill. — Nagyobb doboz 4
pn. korona.

Tavaszi és nyári idény 1902

Valódi brüni szövetek.

Egy szelvény 3.10 méter hosszú,
teljes férfi-öltöny (kabát, nadrág és mel-
lény) csak

frt. 2.75, 3.70, 4.80 jó } valódi
„ 6.— és 6.90 jobb } gyapju-
„ 7.75 finom } szövet.
„ 8.65 finomabb
„ 10.— legfinomabb

Egy szelvény fekete saloniöltönyhöz 10 frt.,
ugy felöltőszövet, turistalóden, legf. kamm-
garn stb. küldetik szét gyári áron a szolid és
megbízhatónak elismert posztgyári raktár által

Siegel-Imhof Brünnben

Minta ingyen és bérmentve. Mintasz-
erinti szállításért biztosíték. Magánvevők, ha
közvetlen rendelik fennnti gyári-forrásnál, jelen-
tékenyen takarítanak.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi újdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben,

Tennis, chiné és

De laine szövetekben,

napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

céznel,

Debreczen — Rózsater.

Csépléshez!

A Magyar Általános Kőszénbánya r.t.

Budapest.

Ajánlja:

Tatai

Királdi

Sajó-Szent-Péteri

Doroghi

Tokodi

Ebszönyi

Mészpor trágyázáshoz

jó minőségű szeneit

rendkívül jutányos áron.

! Tatai tojás szén (brikett)! Ebszönyi mész!

A tatai tojás szén (brikett) minőségben vete-
kedik a porosz szénnel és sokkal olcsóbb!